

پژوهش‌های هنرهای سنتی - اسلامی (۱)

هنر مینا

(گذشته، حال، موانع تولید و صادرات)

پژوهش‌های هنرهای سنتی - اسلامی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه

عنوان و نام پدیدآور

: فیض‌اللهی، غلامعلی، ۱۳۳۸ -

: بازشناسی هنرهای سنتی - اسلامی هنر مینا (گذشته، حال، موانع تولید و صادرات) نویسندگان غلامعلی فیض‌اللهی، علیرضا خواجه‌احمد عطاری، عباس مقتدایی،

مشخصات نشر

: اصفهان : پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، پژوهشکده هنرهای سنتی - اسلامی، نشر هنر و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۹.

مشخصات ظاهری

: ۸۰ ص.

شابک

: ۹۸۰۰ ریال: ۷-۱-۹۱۸۱۱-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی

: فیا

موضوع

: مینا و میناکاری

موضوع

: صنایع دستی - ایران

شناسه افزوده

: خواجه‌احمد عطاری، علیرضا، ۱۳۳۰

شناسه افزوده

: مقتدایی، عباس، ۱۳۳۶

شناسه افزوده

: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، پژوهشکده هنرهای سنتی اسلامی، نشر هنر و فرهنگ اسلامی

رده بنده کنگره

: ۱۳۸۹ ب۲/ف ۹۶۰۰ NK

رده‌بندی دیویی

: ۷۳۷.۲

شماره کتابشناسی ملی

: ۷۳۷.۲

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

بازشناسی هنرهای سنتی - اسلامی (۱)

نشر مینا

گذشته، حال، موانع تولید و صادرات

ناشر: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات (انتشارات هنر و فرهنگ اسلامی وابسته به پژوهشکده هنرهای سنتی - اسلامی)

مجموعی طرح: پژوهشکده هنرهای سنتی - اسلامی

پژوهش و نگارش: علیرضا خواجه‌احمد عطاری، غلامعلی فیض‌اللهی، دکتر عباس مقتدایی، مرضیه تاج‌الدین محمد ایرانپور، مهسا فرهنگی

شماره: ۹۳۲۶

روحانی

ویراستار علمی: مرضیه تاج‌الدین

ویراستار ادبی: روشنگر عاطفی منش

نوبت چاپ: اول - اردیبهشت ۱۳۹۰
هنر و فرهنگ اسلامی

قیمت: ۹۸۰۰ ریال

وابسته به پژوهشکده هنرهای سنتی اسلامی

چاپخانه: پیمان نویدشیر

همه حقوق این اثر برای پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات محفوظ است. در صورت تخلف پیگرد قانونی دارد

نشانی: تهران، پایین‌تر از میدان ولیمصر (عج)، خیابان دمشق، شماره ۹، پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات

صندوق پستی ۶۷۴ - ۱۴۱۵۵ تلفن ۸۸۹۱۹۱۷۷ دورنگار ۸۸۸۹۳۰۷۶ Email: Nashr@ricac.ac.ir

سخن ناشر

پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات در راستای اهداف و وظایف خود اقدام به برگزاری نشست‌های تخصصی با موضوع‌های مختلف در حوزه فرهنگ، هنر و ارتباطات می‌نماید تا از این رهگذر فضای گفتگو و تبادل نظر میان نخبگان فرهنگی و هنری کشور، نقد و بررسی مسائل و مشکلات مبتلا به جامعه فراهم شود. گزارش پیش رو نتیجه نشستی است با عنوان «هنر مینا، گذشته، حال، موانع تولید و صادرات» که با هدف بازشناسی هنرهای سنتی - اسلامی در مهرماه ۱۳۸۸ با حضور آقایان غلامعلی فیض‌اللهی، دکتر عباس مقتدایی، علیرضا خواجه احمد عطاری و جمعی از صاحب‌نظران و مدیران فرهنگ و هنر در پژوهشکده هنرهای سنتی - اسلامی برگزار شده و در این جلسه هنر مینا مورد نقد و تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

ضمن احترام به اندیشه‌ها، نظرات و دیدگاههای نویسندگان این مجموعه مکتوب بدیهی است که مطالب مطرح شده از سوی سخنران و یا نویسندگان، لزوماً منعکس کننده دیدگاههای پژوهشگاه نیست.

پیشگفتار

جایگاه رفیع هنر در زندگی آدمی موضوعی نو و بدیع نیست. آدمیان از اولین روزهای حیات خود در کره خاکی، هر را همچون جزئی جدانشدنی از زندگی خویش دانسته و از آن بهره گرفته‌اند. گاه اندیشه‌های خویش را در قالب آن متجلی ساخته و زمانی طراوت و شادابی و تحرک را به واسطه آن جستجو کرده‌اند و هرچه از این قابلیت بیشتر بهره گرفته‌اند، فاصله خویش را با جهل و نادانی و زندگی حیوانی بیشتر ساخته‌اند. این وجه تمایز انسان و حیوان بسبب شده است تا آنان که از هنر، حظ افزون‌تری برده‌اند، بیشتر از دیگران مورد تمجید آدمیان قرار گیرند. اینک نمی‌توان هنر را از در و دیوار زندگی آدمیان جدا کرد و روح و اندیشه آنان نیز با مفاهیم هنری آمیخته است و هر جامعه‌ای که در این جهت ارتقاء بیشتری یافته باشد، از روح والای انسانی بالاتری برخوردار است. در این میان پژوهش پیرامون هنر و ابعاد مختلف آن یکی از مؤلفه‌های اساسی جوامع پیشرفته است تا ساختارهای اجتماعی که می‌خواهند بهره افزون‌تری از هنر ببرند، تجارب

پیشینیان را از یک سو بازشناخته و از سوی دیگر به آیندگان برسانند. جامعه ایران با ورود اسلام هویتی دگرگون می‌یابد و لطافت، ظرافت و نازکی خیال را با اندیشه و فکرت الهی درمی‌آمیزد و بالاترین شاهکارهای هنری را می‌آفریند. چنین مشی و روشی در معماری و کالبدهای شهری متجلی می‌شود و رنگ و رخسار اشیاء، ابزارها و حتی پوشش آدمیان را نیز در برمی‌گیرد. از این روست که صنایع دستی با هنر می‌آمیزد و فرم‌های هنری بر پارچه‌ها و لباس‌ها خودنمایی می‌کند، در شعر و کلام آدمیان نیز جلوه‌ای نمادین و به یادماندنی می‌یابد و هنر با بندبند اجزا و تک تک افعال، اقدامات و حتی اندیشه‌های آدمی عجین می‌شود. بر همین مناسبت که هنر اسلامی هویتی متفاوت دارد، چون اندیشه‌های ناب اسلامی خاستگاهی متفاوت و والا دارد و قرآن به عنوان منبع وحی، خود اوج هنر است و هنرآفرین. هرچه روح با اندیشه‌های والای وحیانی آمیخته‌تر باشد، هنر برگرفته از آن منبع وحیانی نیز ماندگارتر و تأثیرگذارتر است. اینک برجسته‌ترین شاهکارهای معماری متعلق به مکان‌های اسلامی به ویژه مساجد است و این ابنیه گنجینه‌هایی است که جای جای آن با هنر آمیخته است.

خیال انگیزترین و پرمحتواترین اشعار و شاهکارهای ادبی آنهایی است که در حد بیشتری از مفاهیم قرآنی و الهی بهره گرفته‌اند. برجسته‌ترین آثاری که با دست آدمیان ساخته شده برای زیباسازی اماکن مقدس ایجاد شده و انگیزه‌های درونی حاصل از نگاه قدسی در خلق آن دخالت داشته است. شناخت این همه ظرایف، دقایق، توسعه و ترویج رویکردهای هنری قدسی خود کاری است ارزشمند، که مراکز پژوهشی توانمند باید در این عرصه فعالیت مداوم داشته باشند. پژوهشکده هنرهای سنتی - اسلامی پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با چنین رویکردی به پژوهش در عرصه هنر می‌پردازد.

در این پژوهشکده طرح‌های پژوهشی برای دستیابی به راهکارهای عملی در

دنیای هنر سازماندهی و انجام می‌شود و با بهره‌گیری از توان علمی متخصصان و افراد صاحب‌نظر و دارای تجربه، نشست‌های علمی سازماندهی و برگزار شده و حاصل آن در اختیار علاقه‌مندان قرار می‌گیرد. آنچه اینک پیش روی شماست، حاصل نشست تخصصی در خصوص هنر مینا است که به عنوان یکی از هنرهای سنتی در زمره هنرهای مورد توجه ایرانیان مسلمان و سایر مردم جهان می‌باشد و امید است این اقدام پژوهشکده هنرهای سنتی - اسلامی که حاصل تلاش همکاران ماست در سطح جامعه هنری مورد استفاده و در نظر آنان مقبول افتد و این پژوهشکده را از راهنمایی‌های ارزنده خویش بهره‌مند سازند.

عباس مقتدایی

رئیس پژوهشکده هنرهای سنتی - اسلامی